

عنوان مقاله:

آهنگ تعارفات در زبان فارسی

محل انتشار:

پژوهش های زبانی، دوره 14، شماره 1 (سال: 1402)

تعداد صفحات اصل مقاله: 0

نویسندگان:

مرصیه سادات رضوی - دانشجوی دکتری آموزش زبان فارسی به غیرفارسی زبانان، گروه زبانشناسی، دانشکده ادبیات فارسی و زبان های خارجی، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران

گلناز مدرسی قوامی - دانشیار، گروه زبانشناسی، دانشکده ادبیات فارسی و زبان های خارجی، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران

خلاصه مقاله:

تعارف در فرهنگ ایرانی از جایگاه ویژه ای برخوردار است و جلوه های زبانی آن نیز متنوع و شایان توجه اند. چون تعارفات در بافت تعاملات زبانی گویشوران زبان فارسی به کار می روند، انتظار می رود که آهنگ گفتار در بیان این تعارف ها متأثر از عوامل گفتمانی و از بافتی به بافت دیگر متفاوت باشد. در این پژوهش، از رویکرد برزیل (۱۹۷۵، ۱۹۷۸، ۱۹۹۷) و برزیل و همکاران (۱۹۸۰) به آهنگ برای بررسی ویژگی های آهنگین تعارف های فارسی استفاده شد. ویژگی این رویکرد نسبت به دیگر رویکردهای تحلیل الگوهای آهنگ تمرکز و توجه آن به تاثیر بافت کلامی بر الگوهای آهنگ است. هر یک از این الگوها معنای خاص خود را دارند. در اینجا منظور از «معنا» مفاهیمی نگرشی مانند «متعجب» یا «متوقع» یا مفاهیمی دستوری مانند «پرسشی» یا «خبری» نیست. بلکه منظور نقش تعاملی آهنگ است یعنی ارزیابی مستمر گفتمان توسط گوینده و انتخاب الگوی آهنگ مناسب با هدف دستیابی به پیوستگی و انسجام در گفتمان. به همین منظور، نواخت و سطح برجستگی هجاهای آغاز (کلید) و نواختی (پایانه) در ۲۹ عبارت تعارف در سریال هیولا با استفاده از نرم افزار پرت برجسب زنی و تحلیل شد. نتایج نشان داد که نواخت غالب در این عبارت ها از نوع افتان یا هموار است. سطوح زیرویمی کلید عمدتاً میانه و زیر و پایانه عمدتاً میانه بود. پس از آن از آنجا که الگوهای آهنگین هر نمونه از تعارف های زبانی فارسی وابسته به بافت موقعیتی و کلامی آن است و بررسی همه نمونه های گردآوری شده در این پژوهش در مقاله حاضر ممکن نیست، عبارت 'قربونت برم' به عنوان یک نمونه از تعارف ها که با ۴ رخداد پرتکرارترین تعارف در پیکره این پژوهش نیز بود، انتخاب شد و به طور جداگانه تحلیل شد. یافته ها نشان می دهند که عبارات تعارف علی رغم کلیشه ای بودن و ثبات واژگانی نحوی می توانند تحت تاثیر قراردادهای اجتماعی ادب، روابط قدرت، پیش بینی قضاوت شنونده و انتظار موافقت شنونده الگوهای آهنگین متفاوتی را نشان دهند.

کلمات کلیدی:

عبارت های تعارف، آهنگ گفتمان، نواخت، کلید، پایانه، زبان فارسی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1766511>

